

Kotirinteen lasten- suojeluyksikkö - korvaava rakennus

Toiminnan ja tukipalvelujen
kuvaus ja tavoitteet

Hyvinvointia
yhdessä.

07.04.2025

Armi Knuutila, Suvi Salin, Sanna-
Mari Sinisalo, Tom Stenman
Tila- ja tukipalvelut Laura Nummela,
Juha Särkkä

Sisällysluettelo

1	Hankkeen kohteen kuvaus	3
2	Toiminnan kuvaus	3
2.1	Palvelujen verkostosuunnitelma.....	3
2.2	Tulevaisuuden palvelutarve	4
2.3	Palvelutoiminnan ja kohderyhmän kuvaus	5
2.4	Nykyisten tilojen kuvaus	6
3	Uuden kiinteistön tilat.....	6
3.1	Yksikköjen sisällä olevat tilat	8
3.1.1	Asiakashuoneet	8
3.1.2	Rauhoittumishuone	8
3.1.3	Yksikköjen yhteistilat	9
3.1.4	Ohjaajien toimistot	9
3.1.5	Esihenkilöiden toimistot	9
3.1.6	Sairaanhoitajien huone ja lääkehuone.....	10
3.2	Yhteiset tilat.....	10
3.2.1	Neuvottelutilat	10
3.2.2	Eristyshuone ja valvontatila.....	10
3.2.3	Toimintaterapeutin huone	10
3.2.4	Toimistotila yhteisiin tiloihin	11
3.2.5	Sauna-suihku-pukutilat asiakkaille.....	11
3.2.6	Henkilökunnan pukutilat	11
3.2.7	Varastotila.....	11
3.3	Tukipalvelut	11
3.3.1	Valmistuskeittiö.....	11
3.3.2	Laitoshuolto	12
3.3.3	Vaate- ja pyykkihuolto	12
3.3.4	Jätehuolto	12

1 Hankkeen kohteen kuvaus

Vuokranantaja ottaa vastuulleen lastensuojeluyksikön uudisrakentamisen suunnittelun, rakentamisen, rahoituksen, sovittavin osin ylläpidon, käytettävyyden, terveellisuuden ja turvallisuuden koko vuokrasopimuskauden ajalle. Hankkeen tarkoituksena on saada toteutettua ja vuokrattua Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen käyttöön lastensuojeluyksikön tilat Hyvinkäälle osoitteeseen Nukarinkatu 8A, Hyvinkää. Vuokrasopimus on määräaikainen 25 vuotta ja sen jälkeen muuttuu toistaiseksi voimassa olevaksi.

Tilasuunnitteluun kuuluu vuokralaisen tilatavoitteiden ja määritysten toteuttaminen alustavan tilaohjelman ja alustavien Vahti-tilakorttien sisältöä noudattaen. Vahti-tilakorttien sisältöä hyödynnetään tilojen suunnittelussa, jotta tilat vastaavat lastensuojeluyksikön toiminnan tarpeisiin. Hankkeen edetessä Vahti-tilakorttien sisältö täsmentyy.

Tarjottavien tilojen tulee muodostaa toiminnallinen kokonaisuus. Tiloihin avataan 21 paikainen lastensuojeluyksikkö (22 asiakashuonetta). Tarkemmat tilatavoitteet ja määritykset on kuvattu alustavasti tilaohjelmassa ja Vahti-huonekortteissa. Vahti-tilakorttijärjestelmään on tehty mallihuonekortit, joista löytyy tiloihin liittyvät alustavat perustiedot, joita suunnitteluvaiheessa tarkennetaan ja muokataan yhdessä vuokranantajan kanssa.

Esteettömyydestä rakennuksessa ja ympäristössä noudatetaan valtioneuvoston asetusta (241/2017). Esteettömyyden lähtökohtia on kuvattu erillisessä dokumentissa.

2 Toiminnan kuvaus

2.1 Palvelujen verkostosuunnitelma

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue (Keusote) on suunnitellut sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä Palvelujen verkostosuunnitelmassaan vuosille 2023–2030. Lastensuojelun sijaishuollon palvelurakennetta muutetaan siten, että laitoshoidon omaa tuotantoa lisätään nykyisestä.

Keusoten lastensuojelun palvelut järjestää sijaishuollon palveluja Hyvinkään, Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan lastensuojelun asiakkaille. Sijaishuollolla tarkoitetaan lapsen sijoittamista kodin ulkopuolelle hoitoon. Kodin ulkopuolinen sijoitus laitoshoidossa voi olla lyhytaikaista, tuen ja palveluiden tarvetta arvioivaa vastaanotto- ja arviointityötä tai pitempiä aikaista kuntouttavaa hoitoa. Kodin ulkopuolisen sijoituksen aikana lapsen ja perheen kanssa työskennellään intensiivisesti, lapset tapaavat vanhempiaan ja pidetään neuvotteluja, joihin kutsutaan lapsen ja perheen verkostot mukaan. Lastensuojeluyksikössä lasta tuetaan ikätasoiseen arkeen, koulunkäyntiin, hoitokäynteihin ja harrastus- ja

vapaa-ajan toimintoihin. Pääsääntöisesti lastensuojeluyksiköihin sijoitetut lapset jatkavat koulunkäyntiään omassa kotikoulussaan koulukuljetuksella.

Lasten sijaishuollon palvelut on voimakkaasti yksityistyneet. Keusoten laitoshoidon hoitovuorokausista 18 % on omaa tuotantoa ja 82 % ostopalvelua (vuosi 2023). Keusotessa omaa tuotantoa laajennetaan asiakasryhmiin, jotka nyt ohjautuvat yksityisten palvelutuottajien yksiköihin. Lastensuojelun sijaishuollon oman tuotannon sisällön ja rakenteen tulee vastata paremmin vaativaa erityistä tukea tarvitsevien lasten arvioinnin ja kuntoutuksen tarpeisiin. Vaativa sijaishuolto sisältää vastaanotto- ja arviointityön sekä vaativan kuntouttavan laitoshoidon. Vaativa sijaishuolto on viranomaistehtävä, joka sisältää julkisen vallan käyttöä ja lapsen perusoikeuksien rajaamista. Vaativan sijaishuollon järjestämisen vastuu tulee pitää julkisella toimijalla, näin turvataan paremmin haavoittuvimmassa asemassa olevien lasten ja nuorten oikeudet ja hyvinvointi.

Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon asiakasmäärä on Keusotessa kasvanut 6 % vuodesta 2023 vuoteen 2024. Samalla lastensuojelun sijaishuollon kustannukset ovat kasvaneet. Omana tuotantona järjestettävä vastaanotto- ja arviointityö on vaikuttavaa ja suurin osa lapsista ja nuorista palaa jakson jälkeen omaan kotiin avohuollon tukitoimien tuella. Yksityisen palveluntuottajan yksiköihin jatkohoitoon siirtyvien lasten ja nuorten määrässä on kuitenkin kasvua, joka kertoo pitempiaikaisen kuntouttavan hoidon tarpeen kasvusta heijastaen sijoitettavien lasten ja nuorten erityisen ja monialaisen tuen tarpeita. Omana tuotantona järjestettävällä vaativalla kuntouttavalla hoidolla voidaan vaikuttaa hoitajaksojen pituuteen, kun lasten ja nuorten hoito, huolenpito ja kuntoutus voidaan järjestää lapsen omassa kasvuympäristössä lasten ja nuorten oman läheis- ja viranomaisverkoston saumattoman tuen jatkuessa. Näin on mahdollista saavuttaa kustannussäästöä sekä edistää perheen jälleen yhdistämisen tavoitteen toteutumista.

2.2 Tulevaisuuden palvelutarve

Lastensuojelun sijaishuollon palvelurakennetta kehitetään niin, että hyvinvointialue tuottaa enemmän ja monipuolisemmin lastensuojelun laitoshoidon palveluita vastaamaan lasten ja perheiden muuttuviin tarpeisiin. Vastaanotto- ja arviointiyksiköissä alle 12-vuotiaiden lasten määrä on kasvanut vuosina 2023-2024. Vastaavasti perhehoidon hoitovuorokausien määrä on laskenut Keusoten omassa tuotannossa. Taustalla on vaativasti oireilevien, psyykkisesti huonokuntoisten ja aggressiivisesti käyttäytyvien lasten määrän kasvu. Vaativasti oireilevat lapset eivät ole perhehoitokelpoisia. Lisäksi vastaanottoon ja arviointiin ohjautuu isoja sisarusarjoja, joille ei ole saatavilla vastaanottoperhepaikkaa.

Lastensuojelun sijaishuollon sisältöä ja rakenteita kehitetään vastaamaan paremmin vaativaa erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten arvioinnin ja kuntoutuksen tarpeisiin. Vaativa sijaishuolto sisältää enemmän julkisen vallan käyttöä ja tarvittaessa perusoikeuksiin puuttumista, jonka vuoksi vaativa sijaishuolto tulee järjestää julkisen palvelutuotannon

puolella, eikä sitä tule antaa yksityisten palveluntuottajien vastuulle. Vaativampi sijaishuollon asiakasrakenne asettaa vaatimuksia tilojen asiakas- ja työturvallisuudelle.

2.3 Palvelutoiminnan ja kohderyhmän kuvaus

- Kaikki kolme yksikköä tarjoavat ympärivuorokautista lastensuojelun sijaishuollon palvelua
- Ainakin yksi kolmesta yksiköstä on ympäri vuorokauden lapsia vastaanottava yksikkö
- Toiminta perustuu lastensuojelulakiin, se myös määrittää asiakas-/paikkamäärät: Asiakaspaikat 7+7+7 ja lasten huoneita 8 + 7 + 7
- Sijoitettavat lapset pääsääntöisesti 12–17-vuotiaita. Vastaanotto- ja arviointiyksiköihin ohjautuu myös alle 12-vuotiaita lapsia.
- Henkilöstömäärä kokonaisuudessaan 34–35 työntekijää, jotka työskentelevät kolmessa vuorossa
- Aamuvuorossa kolmessa yksikössä yhteensä 9–12 työntekijää. Iltavuorossa yhteensä 6–12 työntekijää sekä yöaikaan 3 työntekijää – vuoronvaihdoissa hetkellisesti paikalla yhtäaikaaisesti 15–20 työntekijää ja sen vuoksi esimerkiksi raporttitilanteissa voidaan ajoittain tarvita isompaa neuvottelutilaa
- Erilaisissa talo- ja työryhmäkokouksissa paikalla voi olla yhden yksikön koko työryhmä (esihenkilöiden kokoukset, sairaanhoitajien verkosto, viikkotiimit)
- Lisäksi neuvottelutiloja tarvitaan perhetapaamisiin ja asiakassuunnitelmanneuvotteluihin. Asiakassuunnitelmanneuvottelut ovat aina läsnäolotapaamisia yksikön tiloissa. Neuvotteluihin osallistuu keskimäärin 6–8 henkilöä. Tällaisia neuvotteluita on kuukausittain noin 15–20.
- Erilaisia tapaamisia ja kokouksia on yhteen laskettuna kaikissa kolmessa yksikössä noin 100–150 kuukausitasolla. Edellä mainituista syistä neuvottelutilat erittäin tiiviissä käytössä klo 8–20.
- Ylimääräinen huone kahdessa yksikössä. Se mahdollistaa lyhytaikaisen paikkamäärän ylitystilanteen, mm. sisarusarjat sekä hatkalaisten vastaanottaminen.
- Yhteensä yksiköissä vuosittain noin 100 lasta sijoitettuna

Henkilöstömäärä yksiköittäin:

- Puistolassa työskentelee; 7 ohjaajaa, yöhoitaja, sairaanhoitaja, yksikön esihenkilö.
- Kuuselassa työskentelee; 7 ohjaajaa, yöhoitaja, sairaanhoitaja, yksikön esihenkilö.
- Kolmannessa yksikössä työskentelee tämänhetkisen suunnitelman mukaan 7 ohjaajaa, yöhoitaja, sairaanhoitaja, yksikön esihenkilö.
- Kaikkien yksiköiden yhteiset työntekijät; Toimintaterapeutti, laitoshuoltaja, ruokapalveluvastaava sekä palveluesihenkilö (t)
- Yhteensä kolmessa yksikössä työskentelee 34–35 työntekijää

2.4 Nykyisten tilojen kuvaus

Kotirinteen Puistolan vastaanotto- ja arviointiyksikkö tarjoaa lyhytaikaista lastensuojelun sijaishuollon vastaanotto- ja arviointipalvelua pääosin 12–18-vuotiaille kouluikäisille lapsille ja nuorille. Lapset ja nuoret sijoitetaan pääosin kiireellisen sijoituksen päätöksellä, joka on määräaikainen 30 + 30 vrk mittainen päätös. Lapsia ja nuoria sijoitetaan 24/7-periaatteella. Yhteistyö sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa on tiivistä.

Vastaanotto- ja arviointiyksiköiden viranomaistehtäviin sisältyy muista sijaishuoltopaikasta karanneiden, ”hatkanneiden” ja alueella kiinniotettujen nuorten vastaanottaminen ja hoito, kunnes nuoren oman sijaishuoltopaikan henkilökunta hakee nuoren. Hatkalaisia vastaanotetaan 24/7 periaatteella ja usein yöaikaan. Yhteistyö poliisin ja sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa on tiivistä. Hatkalaisten vastaanottaminen ja hoito edellyttää asiakasmitoituksen päälle tulevaa lisähuonetta.

Kotirinteen Kuuselan arviointiyksikkö tarjoaa lyhytaikaista lastensuojelun kuntoutus- ja arviointipalvelua pääosin 12–18-vuotiaille kouluikäisille lapsille ja nuorille. Lapset ja nuoret sijoitetaan pääosin avohuollon tukitoimipäätöksellä, joka on määräaikainen 3 kk + 3 kk mittainen päätös. Lapsen ja nuoren sijoitus tapahtuu suunnitelmallisesti virka-aikana.

Arviointijakson aikana nuoren ja hänen perheensä kanssa työskentelee moniammatillinen tiimi ottaen mukaan lapsen ja nuoren muun läheis- ja viranomaisverkoston. Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä laatii lapselle asiakassuunnitelman, jonka pohjalta lastensuojeluyksikössä laaditaan hoito- ja kasvatussuunnitelma. Lastensuojeluyksikössä lapselle nimeetään omaohjaajatyöpari. Arviointiprosessi on vakioitu sisältäen tietyt menetelmät, joiden käyttö suunnitellaan kunkin lapsen ja nuoren yksilölliseen tilanteeseen. Vastaanotto- ja arviointijakson aikana tapahtuu myös kuntoutumista, kun lasta ja nuorta tuetaan ikätasoiseen arjen toimintaan, vuorokausirytmiiin, koulunkäyntiin, hoitokäynteihin ja suhteissa vanhempiin ja muihin läheisiin. Lastensuojeluyksiköiden henkilökunta on koulutettu systeemiseen työotteeseen ja yksiköissä toteutetaan systeemistä tiimityötä, jossa tukena on systeemisen työn perheterapeutti.

3 Uuden kiinteistön tilat

Sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023, valvontalaki) annetun lain 8 §:n mukaan *palveluntuottajan toimitilojen, laitteiden, välineiden ja tietojärjestelmien on oltava toiminnalle riittävät ja asianmukaiset. Toimitilan ja toimintaympäristön on oltava terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan asiakkaalle tai potilaalle annettavalle hoidolle, kasvatukselle ja muulle huolenpidolle tai tutkimukselle sopiva ja turvallinen. Toimitilojen on tuettava asiakkaiden ja potilaiden yleistä hyvinvointia ja sosiaalista vuorovaikutusta. Toimitilojen, toimintaympäristön*

ja laitteiden suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon esteettömyys sekä asiakkaiden ja potilaiden yksilölliset tarpeet ja yksityisyyden suoja.

Lastensuojelulain (417/2007) 59 § mukaisesti asuinyksikössä saadaan hoitaa yhdessä enintään seitsemää lasta tai nuorta. Samaan rakennukseen voi olla sijoitettuna enintään 24 lasta tai nuorta. – Kiireellisissä tapauksissa voidaan väliaikaisesti poiketa 1 momentissa tarkoitetusta lasten määrästä, jos se on välttämätöntä lapsen hoidon järjestämiseksi.

Aluehallintoviraston vakiintuneiden rekisteröintikäytäntöjen mukaisesti lastensuojeluyksikössä tulee olla riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja varusteet asiakkaan yksityisyys huomioiden. Jokaisella lapsella on oltava oma riittävän kokoinen huone. Huoneeseen tulee mahtua sänky, koulupöytä, kaappi/hylly henkilökohtaisten tavaroiden säilytykseen. Huoneessa on ikkuna. Vakiintuneiden rekisteröintikäytäntöjen mukaan huoneen koko tulisi olla vähintään n. 12 m². Yksikössä on oltava keittiö sekä riittävästi yhteisiä tiloja ruokailuun, yhdessäoloon, toiminta- ja harrastustiloja sekä neuvottelu- ja toimistotilaa. Yksikössä on oltava vähintään kolme erillistä wc- ja suihkutilaa: kaksi wc-suihkutilaa lapsille ja yksi wc-tila henkilöstölle.

Jos lastensuojelun toimintayksikössä on useampi asuinyksikkö, on asuinyksikkö oma itsenäinen toiminnallinen kokonaisuus, jolla on oma henkilöstö ja omat muista asuinyksiköistä erilliset, edellä kuvatun mukaiset tilat. Asuinyksiköillä tulee olla omat sisäänkäynnit. Asuintilojen soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon mahdollisuus riittävään arjen valvontaan, että toimintaa voidaan toteuttaa asiakasturvallisesti.

Paloturvallisuus ja siihen liittyvät säädökset huomioitava. Kiinteistössä pitää olla sprinklerijärjestelmä ja alkusammutusvälineistö. Poistumisturvallisuus on huomioitava.

Kiinteistön ulkopuolella (ulko-ovet, koko kiinteistön alue) on kameravalvonta. Lisäksi lääkehuoneessa on kameravalvonta sekä kulunvalvonta. Eristyshuoneessa pitää myös olla kameravalvonta. Yksiköissä on henkilöturvajärjestelmä ja niihin liittyvät asennustyöt huomioitava suunnitteluvaiheessa.

Ulko-ovien lukitus pitäisi olla avattavissa kulkulätkällä. Kiinteistön sisäoviin ei toivota sähkölukkoja, koska ne hidastavat ja hankaloittavat liikkumista.

Kiinteistössä pitää olla tila- ja huonekohtainen viilennys. Erityisesti lääkehuoneen lämpötila pitää olla säädettävissä ja tarvittaessa viilennettävissä.

Jokaiseen yksikköön on ulkoa oma sisäänkäynti ja yksiköissä on erilliset sisäänkäynnit yleisiin tiloihin. Yleisissä tiloissa oleviin neuvottelutiloihin pitää päästä kulkematta asumisyksikköjen läpi. Yleisissä tiloissa oleva eristystila täytyy myös sijaita lähellä ulko-ovea, eikä kulku eristystilaan voi tapahtua neuvottelutilojen ohi. Toisin sanoen talon yhteisiin tiloihin kulkuun tarvitaan sisäänkäynti neuvottelutilojen läheisyyteen sekä eristystilan läheisyyteen. Valmistuskeittiöön tarvitaan myös oma sisäänkäyntinsä.

Kohteen sijainnin läheisyydessä ovat kaupungin leikkipuisto sekä liikuntakenttä, joten erillistä leikkialuetta ei tarvita yksikön pihalle. Piha-alueelta toivotaan helppohoitoisuutta ja selkeyttä. Piha-alueella voisi olla nurmialuetta sekä koripalloteline. Yksiköiden yhteyteen toivotaan katettuja terasseja, joihin mahtuu terassikalusteet noin 10 hengelle. Terasseille ei tarvita lasitusta, mutta esimerkiksi jonkinlainen rimoitus. Terassille lisäksi valaistus, sähköpiste sekä vesiposti. Jokaisen terassin oheen kivetettyä aluetta, johon mahtuu grilli sekä yleistä oleskelu-aluetta. Valmistuskeittiön sisäänkäynnin välittömään läheisyyteen tarvitaan lukittava tila rullakoille. Varastotilat tarvitaan pihassa myös kausikalusteille. Tilat voivat sijaita myös samassa tilassa rullakoille tarkoitetun varastotilan kanssa. Kiinteistön jätepiste on hyvä sijaita lähellä valmistuskeittiön sisäänkäyntiä.

3.1 Yksikköjen sisällä olevat tilat

3.1.1 Asiakashuoneet

Lasten/asiakkaiden huoneiden tulee olla kooltaan 12 m². Varustukseen kuuluu sänky, kirjoituspöytä ja tuoli sekä vaatekaappi. Huoneiden kodinomaisuus huomioidaan kalustuksessa ja sisustuksen harmonisessa värimaailmassa. Lasten huoneissa tulee olla lukittavat ovet. Lapsen ja vanhempien tapaamiset mahdollistuvat lapsen omassa huoneessa. Lasten huoneiden seinien tulee kestää potkuja ja iskuja. Samoin ovien ja ikkunoiden kestävyys (turvalasit) tulee kiinnittää huomiota. Riittävä äänieristys on huomioitava ovien ja seinien kohdalla. Huoneiden tuuletusikkunoiden on oltava sellaisia, ettei sitä kautta pääse karkuun. Asiakasturvallisuuden vuoksi sälekaihtimet on syytä sijoittaa ikkunoiden sisäpuolelle ja säätömekanismi on näissä "piilossa". Vaatekaappien pitää olla kiinteät ja avohyllymalliset, toisin sanoen vaatekaappeihin ei tule ovia.

Huoneiden lämpötila yms. Säätimä ei sijoiteta lasten huoneeseen ilkivaltariskin vuoksi. Huoneiden pistorasioista pitäisi saada sähköt tarvittaessa suljettua. Kattovalaistuksessa huomioitava, että valot ovat säädettäviä ja lamput eivät ole roikkuvia.

Yksiköissä B ja C yhden huoneen syytä olla LE-mitoitettu esteetön huone, jossa on mm. leveämpi ovi ja sijainnin pitää olla lähellä yksikön LE- wc-suihkutilaa.

3.1.2 Rauhoittumishuone

Yksikön A yhden huoneen tulee olla hyvin äänieristetty, eikä siinä ole kiinteitä kalusteita, kuten kaappeja yms. Tähän huoneeseen tulee rauhoittumishuone ja värimaailman tulee olla rauhoittava. Huoneen toivotaan olevan hieman erillään muista asiakashuoneista tai ainakaan sen seinänaapurina ei saisi olla toista asiakashuonetta.

3.1.3 Yksikköjen yhteistilat

Yksikön yhteistilat muodostuvat olohuoneesta, ruokailutilasta ja tv-tilasta. Tiloissa huomioitava väri- ja valosuunnittelu (himmennys valaistuksessa) sekä akustiikka. Ei mielellään myöskään liiketunnistimella toimivia valoja. Käyttöturvallisuudessa huomioitava tilojen hallittavuus, riittävä väljyys ja lastensuojelulain mukanaan tuomat määrätykset tiloista. Lapsella tulee olla mahdollisuus riittävään yksityisyyteen ja rauhalliseen yksinoloon. Lisäksi laitoksessa pitää olla tilaa myös yhdessäololle. Tavoitteena on tilava, viihtyisä, kodinomainen ja turvallinen tila. Tilojen tulee mahdollistaa positiiviset yhdessä olemisen ja tekemisen hetket lasten kanssa.

Yksikön eteistilassa oltava kenkätelineet ja naulakot. Eteisen pesu/puhtaana pito mahdollisesti huomioitava pintamateriaaleissa.

Yksiköiden yhteydessä sijaitsevat pienemmät arkikeittiöiden oltava suljettavat, mutta isot ikkunat yhteistiloihin, jotta näkee yksikköön.

Jokaisessa kolmessa yksikössä tulee olla wc-suihkutiloja seuraavasti: asiakkaille kaksi WC-suihkutilaa. Yksiköissä B ja C toisen WC-suihkutilan tulee olla LE-mitoitettu. Lisäksi yksi wc-tila työntekijöille.

3.1.4 Ohjaajien toimistot

Ohjaajien toimistojen pitää sijaista keskeisellä paikalla yksikössä. Toimistoissa pitää olla ikkunat ja hyvä näkyvyys tiloihin, jotta valvonta toimii. Kolmen yksikön toimistojen välillä tulisi mahdollisuuksien mukaan olla yhteys, vähintään kahden yksikön välillä, jos ei ole mahdollista kaikkien kolmen osalta. Toimistossa pitää sijaita kaksi työpistettä. Toimistotilassa hoidetaan päivittäiskirjauksia ja puhelut sekä suunnitellaan toimintaa. Toimistossa pidetään vuorojen vaihtuessa raportit, toimistossa lyhyen raportin ajan (15–30 min) korkeintaan 4–8 henkilöä yhtä aikaa. Ohjaajien toimistotilojen ohessa tulee olla erilliset pienet varastotilat.

3.1.5 Esihenkilöiden toimistot

Yksiköiden esihenkilöillä on läsnäolotyön määräys, joten heillä pitää olla omat toimistotilat yksiköissä. Esihenkilöillä on paljon kirjallista raportointia ja suunnittelua sekä verkostoyhteydenpitoa. Lisäksi henkilöstöasioiden hoito edellyttää häiriötöntä ja tietoturvallista tilaa. Iltaisin ja viikonloppuisin tai muulloin kun esihenkilö ei ole paikalla, tilaa voi tarvittaessa käyttää kirjaamiseen ja puheluihin.

Esihenkilöiden huoneiden on syytä sijaita ohjaajien toimiston vieressä tai läheisyydessä. Huoneiden oven vieressä voisi olla kapea ikkuna, joka on suljettavissa kaihtimella, jotta tarvittaessa näkee yksikköön, vaikka ovi olisi kiinni.

3.1.6 Sairaanhoitajien huone ja lääkehuone

Kiinteistössä tulisi olla yhteinen sairaanhoitajien huone kahden yksikön yhteydessä, josta kulku yksiköihin A ja B. Sairaanhoitajien huoneen yhteydessä pitää olla erillinen lääkehuone, jossa on kulunvalvonta sekä lääkejääkaappi

Yhdellä yksiköistä on vastaavasti oma pieni sairaanhoitajien huone, jossa ei ole omaa lääkehuonetta vaan lukittava lääkekaappi. Sairaanhoitajien huoneissa tulee olla käsienpesuallas.

Sairaanhoitajien tilan tarvetta perustelea turvallisen lääkehoidon toteuttaminen, äkilliset hoitotoimenpiteet, nuorten haastattelut, dokumentointi, puhelut sekä lääkehoitosuunnitelmien päivitys.

3.2 Yhteiset tilat

3.2.1 Neuvottelutilat

Neuvottelutilojen tulisi olla kooltaan noin 24 m² (noin 4,5x5,5 m) ja niiden pitäisi mahdollistaa noin 10–12 hengen yhtäaikainen tapaaminen. Tilalta toivotaan monikäyttöisyyttä ja viihtyisyyttä. Molemmissa neuvottelutiloissa tulisi olla varapoistumisovi. Neuvottelutilojen läheisyydessä on lisäksi LE-WC asiakkaiden käyttöön.

3.2.2 Eristyshuone ja valvontatila

Yksikössä pitää olla yksi eristämisen mahdollistava huone, joka on kooltaan 7 m² + valvontatila 3 m². Huoneessa pitäisi olla ikkuna tai iso maisemataulu, jonka voidaan ajatella toimivan ikkunan korvikkeena. Huoneeseen tulee ainoastaan patja ja wc-pönttö. Wc-pönttö pitää sijoittaa seinän taakse, jotta yksityisyys on turvattu. Huoneen pitää mahdollistaa eristykseen aikainen valvonta. Huoneessa pitää erityisesti ottaa huomioon turvallisuus (kattovalaisimet, pistorasiat yms.). Lähtökohtaisesti mitään irrotettavia osia tai säätimiä/turvallisuutta vaarantavia asioita ei saa huoneessa olla.

3.2.3 Toimintaterapeutin huone

Uudisrakennukseen tulee kolmen yksikön yhteinen huone, joka mahdollistaa toimintaterapeutin työskentelyn, mm. haastattelut, toimintakyvyn arviointi toiminnallisen tekemisen kautta, pienimuotoinen ryhmätoiminta. Tavoitteena on, että tämäkin huone olisi mahdollisimman monikäyttöinen. Tila voisi olla noin 12 m² ja muodoltaan kapeampi, joka mahdollistaa pienen toimintanurkkauksen (pöytä + 4–5 tuolia).

3.2.4 Toimistotila yhteisiin tiloihin

Palveluesihenkilöiden toimistohuone yksiköiden sijaitsisi yksiköiden yhteisissä tiloissa. Toimistohuone toimii myös yleisessä käytössä muun muassa rauhallisena kirjaamishuoneena ja yksilötapaamisten pitopaikkana. Huone on noin 12 m² ja kapeampi, joka mahdollistaa pienen tapaamisnurkkauksen (4-5 tuolia).

3.2.5 Sauna-suihku-pukutilat asiakkaille

Yksikköön tulee yksi yhteinen sauna asiakaskäyttöön. Asiakaskunta ei välttämättä sauno paljon, joten saunan ei tarvitse olla iso, noin 4 m². Suihkutilassa voisi olla kaksi suihkua. Pukutilan ei myöskään tarvitse olla suuri, riittää että siellä on penkit ja naulakot noin viidelle hengelle.

3.2.6 Henkilökunnan pukutilat

Henkilökunta ei tule erillistä tauko-/tai sosiaalitilaa. Henkilöstölle riittää tila vaatteiden vaihtoon ja omien tavaroiden säilyttämiseen. Tavoitteena on kaksi erillistä pukuhuonetilaa, joista toisessa pukukaapit 26 henkilölle ja toisessa 10 henkilölle. Puku yhteydessä pitää olla pieni WC- ja suihkutila. Yhteisten tilojen käytävälle lisäksi erillinen WC-tila henkilökunnalle.

3.2.7 Varastotila

Yksiköiden yhteisissä tiloissa on yhteinen varastotila, jonka pitää olla noin 10 m² kokoinen ja siinä on oltava kolmella seinällä hyllyt.

3.3 Tukipalvelut

3.3.1 Valmistuskeittiö

Yksikössä työskentelee yksikön oma ruokapalvelutyöntekijä, joka valmistaa lounaan ja päivällisen arkena jokaiselle osastolle. Valmistuskeittiön laitevaatimukset on määritelty tilakortissa. Valmistuskeittiössä on erillinen kuivatarvikevarasto, siivoustila sekä tila tilausten tekemiselle / reseptiikan säilytykselle. Valmistuskeittiöön tarvitaan logistiikan kannalta erillinen sisäänkäynti.

3.3.2 Laitoshuolto

Yksikössä työskentelee yksikön oma laitoshuoltaja, joka vastaa tilojen siisteydestä. Asukkaat huolehtivat pääsääntöisesti oman huoneen siisteydestä yhdessä ohjaajan kanssa. Yksikössä on siivoushuone, jossa säilytetään siivoustarvikkeet, koneet, laitteet ja välineet.

3.3.3 Vaate- ja pyykinhuolto

Pyykeille tulee olla riittävät pesu ja viikkaustilat. Koko talon yhteinen kodinhoitohuone, jossa kaksi pesukonetta ja kaksi kuivausrumpua. Kodinhoitohuoneessa tulee olla myös säilytystilaa puhtaille pyyhkeille ja lakanoille. Likaiselle pyykille omat säilytyskorit.

3.3.4 Jätehuolto

Jätteiden lajittelu tapahtuu käyttöpaikalla eli yksikössä tarkoittaen asukkaiden omia jätteitä sekä koko yksiköstä tulevia jätteitä. Jätteenlajittelulle varattava riittävästi tilaa.

Yksiköiden keittiötiloihin sekä valmistuskeittiöön astiat eri jätelajeille. Tietosuojamateriaalille sekä särnäisjätteelle omat astiat, joiden tyhjennyksestä vastaa hyvinvointialue.

Jätelajit:

- muovi
- sekajäte
- biojäte
- keräyspaperi
- kartonki
- metalli ja lasi